

„Edinost“

z naša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina zunanja:

za celo leto 21 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 8 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priloge naročnine se upravlja le oziroma.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 urč.); vsem Trsta pa po 8 stotink (4 urč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nepravilnosti dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemajo inserate v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Iz deželnega zbora istrskega.

I.

Premeščenje dež. zbora.

Zakonski načrt za premeščenje deželnega zbora istrskega, kakor ga je predložila vlada, se glasi:

Člen I.

Paragrafa 9. in 16. deželnega reda za Primorsko (priloga II. iz patenta od 26. februarja 1861 l. št. 20 drž. zak.), v kolikor se tičeta mejne grofije Istrske, se razveljavljata in stopajo na njiju mesto te-če določbe:

§ 1.

Deželni zbor se shaja na Najvišji poziv praviloma enkrat v letu in sicer, v kolikor cesar ne določa drugače, v Pulju.

§ 2.

Prisedniki deželnega odbora morajo bivali v Pulju. Oni dobivajo letno odškodnino iz deželnih sredstev, katere znesek določa deželni zbor.

Člen II.

Ta zakon stopi v veljavo z dnem razglasitve. Izvršitev tega zakona nalaga se Mojemu ministru notranjih poslov.

II.

Za šolo v Plavju.

Poslanec Kompare in tovariši so predložili nastopno interpelacijo:

Ze meseca marca — kolikor se je moglo doznati — če ne že prej, zaukazalo je e. k. okrajno glavarstvo županstvu v Miljah, da ukrene vse potrebno, da se bo mogla obdržati na lieu mesta komisija o končni uravnavi šolskega vprašanja na Plavju.

Ker te komisije še ni bilo, in ker je utemeljena misel, da županstvo v Miljah samovoljno zavlačuje to stvar, vprašajo podpisani:

Ali je e. k. vlada pripravna storiti vse potrebne korake, da se bo čim prej obdrževala omenjena komisija in se končno uredi vprašanje o šoli na Plavju?

III.

Radl „kongrua“ kapelana na Plavju.

Posl. Kompare in tovariši so stavili nastopno interpelacijo:

Sedajni kapelan na Plavju (občina Milje) slušbuje tam že 13 let. Svojo letno kongruo v znesku 700 K je dobival do leta 1900 redovito od županstva v Miljah. Občinskim sklepom v mesecu novembru 1899 pa mu je

bila kongrua ustavljena s 1. januarjem 1900. Od tega časa ni č. kapelan dobil ni noviča zakonito mu zajamčene „kongrua“.

Proti takemu ravnanju občinskega sveta v Miljah vložen je bil že pred 15 meseci na c. kr. vladi potom ordinarijata priziv, ki pa še danes ni rešen. —

Obzirom na to, da je občinski zastop Miljski prevzel skrb rednega izplačevanja kongrua kapelanu na Plavju se sklepom o regulaciji kapelanske kongrua v l. 1883,

obzirom na to, da je sklep sistiranja kongrua č. kapelanu na Plavju le čin podlega političnega maščevanja,

obzirom na to, da leži o tej stvari utemeljeni priziv na c. kr. vladi, vprašajo podpisani:

1. Ali je e. k. vlada pripravna, čim prej ukreniti vse potrebno, da bo č. kapelan na Plavju zakonom od 19. sept. 1898 D. Z. št. 176 zajamčeno kongruo redno dobival?

2. Ali hoče e. k. vlada čim prej ugoditi vloženemu prizivu in

3. Ali hoče e. k. vlada takoj suspendirati nezakoniti ukrep Miljskega občinskega zastopa?

IV.

Za odpravo šolskih taks.

Poslanec Spinčič in tovariši so predložili nastopni predlog za odpravo zakona od 7. avgusta 1896. glede šolskih taks:

V soglasju s hrvatsko-slovenskimi občinami so podpisani v dež. zboru Istre in izven istega storili vse mogoče korake, najprej, da bi se šolske takse ne uvele, potem pa, začetkom leta 1898., ko so bile iste že uvedene z zakonom od 7. avgusta 1896., da se izvajanje tega zakona začasno zaustavi in med tem ukrene potrebao, kako bi se ta zakon trajno odpravil, ter našel način, da bo malo po malo zadovoljeno vedno večim potrebam za ljudsko-šolske namene.

Oni so bili, kakor so tudi sedaj tega prepričanja: da je šolski pouk obče dobro, za katero bi vsi davkoplačevalci imeli doprinesiti po svojih močeh; da so šolske takse v nasprotju z obveznostjo prvega pouka; da se z istimi odbija prebivalstvo od želje za snovanjem ljudskih šol. Oni vedo, da so se šolske takse v nekaterih drugih pokrajinah, v katerih so bile uvedene, pokazale neprimernimi, da si so bile pravičnejše odmerjene, nego-li pri nas v Istri.

stvarica se svetlim ogorkom je štrlela še na njih prejšnjem mestu.

Treba je bilo poravnati stvar! A v tem, ko se je pripravljalo, da stvar popravi, pregorela sta kolea na različnih mestih in nekaj rep se je pogreznilo z njima vred v žrjavico. Toda to ni nič motilo Johana; prežgana kola in zajedno tudi nekaj družih, ki so kapali, da tudi pregore, nadomestili je z novimi; razlo pa je pribral iz žrjavice in položil zopet na nje in sicer tako, da je bil manje pečeni del od zdolaj. Ogorka in glavne pa je potisnil v ognjišče in sel zopet.

Vidiš Johan, kam pridemo, ako slabo vozimo — je začel svoj samogovor. Kdo bi si bil mislil pred dvajsetimi leti, da se bo ta deklina klatila po svetu; kdo bi bil dejal, da bo hodila od praga do praga, da jo bodo tepla tuja vrata po hrbtu. Kaj je bila popred in kaj sedaj? E. božja roka je dolga. Pa nisem li tudi jaz pred 10 leti — o teh besedah je obmolnil, — ter skušal zopet razpediti hude misli, ki so se mu usiljevale.

Bog, ti si pravičen! Nerazrešljivi so tvoji sklepi, volja tvoja je vsemogoča! Ti veš, kaj delaš! Morda sem tudi zaslužil, morda maščuješ na meni greh mojih dedov, kakor je čitati v sv. pismu.

Kaj pa je ona, Karlinec, naredila, da je

Oni so predvidjali, da bi bile šolske takse pretežke za veliko večino starišev šolskih otrok; da bi iztirjevanje istih provzročalo preveč posla občinskim upravam, itak že preobremenjenim, in da bi, tudi ob najnepristanejem postopanju, provzročalo neprestanih zadev in neprilicnosti, a da bi dajalo posla tudi e. kr. okrajnim oblastim in deželnemu odboru.

Zakon o šolskih taksah je bil vendar uveden — tako je hotela vladajoča stranka. Čas, in pa še precej kratek, pa je dal podpisanim prav: do iztirjevanja šolskih taks ni niti prišlo nikjer, plašili so se to storiti ne le v hrvatskih in slovenskih občinah, ampak tudi in še posebno v italijanskih ter se je bilo prisiljeno razpisavati doklade po občinah.

V koliki meri oblasti razpisujejo te doklade v posameznih občinah, to podpisanim ni znano, dočim so jim poznani nekateri slučaj, kjer se razpisuje več, nego bi se smelo po zakonu.

Ako se jih tudi povsodi razmerno jednako razpisuje na temelju zakona o šolskih taksah, potem se v ime šolskih taks iztirjava sedaj potom doklad nad 180.000 K na leto.

Šolske takse so se uvele, da bi, z ozirom na vedno večje izdatke za ljudske šole dobili sredstev za vsvarjenje ljudskih šol in za pokrivanje dotičnih stroškov. Tem načinom sta bila deželni odbor in deželnozborska večina utemeljila zakonski načrt; iz tega razloga in v ta namen je mogel biti ta načrt od strani e. kr. vlade predložen v najvišjo sankcijo in zadobiti isto. Poleg tega so šolske takse uvedene na temelju § 64 drž. šolskega zakona, ki govori le o troških za javne ljudske šole; v samem istrskem zakonu o šolskih taksah se govori o šolskih taksah za javne ljudske šole; po istem zakonu imajo krajne občine plačati šolske takse v deželni šolski zaklad, a ta deželni šolski zaklad je ustvarjen za pokrivanje stroškov, ki jih ima nositi dežela za ljudske in meščanske šole.

Po nekem odloku e. kr. deželnega šolskega sveta je vsako leto zasnovati v Istri tri šole, ki imajo stati pokrajino kakih 2000 kron na leto. Ta odlok je v očitnem nasprotju z zakonom in istočasno je v najbolji dokaz, da se denar, iztirjan v ime šolskih taks, ne troši za snovanje javnih ljudskih šol, kakor bi se moral po vsem rešenem ter po jasnih določbah zakona.

na slabšem od mene? Bog vedi! Pač, naredila je, naredila, zgrešila je pot, po kateri mora pravi, verni kristijan, da dospe do cilja, za katerega ga je Bog ustvaril. Zašla je, in zašla je daleč, da je skoro nemogoč vsaki povratek.

Zrl je pred-se in mislil: sad ne pada daleč od drevesa, pravijo, in res je. Glej ono hišo, v kateri je (Bog mu daj dobro, saj je tudi on že tam!) krčmaril stari Jože —, ki je bila lastnina njenih starišev. A kaj je bilo žnjima? Dokler je bilo kaj, so jedli in pili in se veselili, ne zmené se za bodočnost svojo in svojih hčerá, upaje vedno na boljše čase... A take stvari stanejo, in so najraje v zvezi z dolgovi, katerih navadno ni mogoče odračunjevati tirjajočim upnikom. Tako je bilo tudi pri Martinkovih; bilo ni končno več, kje bi vzeli in si izposodili; in zabobnal je beriški boben. Premoženje je šlo.

O teh besedah je ošlatal repo in zdela se mu je precej mehka. Treba si je bilo pripraviti lesen nož za njo, ker se pipec z gorkoto baje spari in pokvari. Odlomil je čez koleno kos kola, potegnili svoj pipec izza pasa in žnjim obdeloval drvo z vso umetnostjo svoje nerodne roke. Cecljal je in rezljal in govoril med tem.

(Pride še.)

Na podlagi vsega tega:

ker je zakon o šolskih taksah neprimeren in v preveliko breme;

ker se je, odkar je uveden, moral uveriti vsakdo, da ga ni mogoče izvajati, kar je dokazano tu začetkom;

ker so doklade v posameznih občinah v ime šolskih taks kar hkratu grdo poskočile; in slednjič, ker se denar, 180.000 kron

na leto, ki ima na temelju zakona stekati se v šolski zaklad, ne troši za ustvarjanje ljudskih šol, in ker tem načinom ne odgovarjajo takse ni razlogom, ni namenu, radi katerih so bile uvedene, in se krši zakon, potrjen od Njegovega Veličanstva,

stavljajo podpisani sledeči predlog:

Visoki zbor naj izvoli skleniti:

1) Deželni zakon za Istro od 7. avgusta 1896, št. 25, tičeči se šolskih taks, se razveljavlja;

2) Ta predlog se izroča v proučenje in poročanje finančnemu deželnozborskemu odseku z nalogom, da ob enem prouči in predloži, kako bi se, brez šolskih taks, suksivno zadoščalo rastočim potrebam za ljudsko-šolske namene?

V.

Da se ustanova župnika Fabrisa dovede svojemu namenu!!

Poslanec Josip Kompare in tovariši so predložili nastopno interpelacijo:

Pred kakimi 80 leti je pokojni župnik v Loki (občina Dekani) imenoma Fabris, zapustil 2000 gld., da se napravi, po tedanjih šolskih zakonih, redna „Pfarrschule“. Iz testamentarne razpise je razvidno, da je bilo v testamentu, ki se je izgubil, natančno določeno, kdo ima upravljati to zapuščino, kako jo treba upravljati in kaj naj se godi z interesi!

Administracija te zapuščine je bila do pred malo časa tako slaba, da bi se bila ustanova kmalu poizgubila. Namesto da bi zapuščina znašala danes kakih 100.000 kron, znaša v resnici le 31.500 kron, kar je dne 8. junija konstatoval krajni šolski svet v Dekanih, sedajni upravitelj te zapuščine imenovane „pia causa di Lonche“.

Sveti namen pokojnega župnika je bil, da vsem župljanom pripomore do prosvete in napredka potom ljudske šole.

Sedaj obstoji sicer v Loki redna jednorazrednica; ali ta ne zadostuje za preko 300 otrok, ki so dolžni pohajati v šolo in ki se nahajajo v loški župniji raztreseni po 12 vaseh, oddaljenih jedna od druge od 10—15 kilometrov. Vse te spravljati v jedno šolsko okrožje, je nezakonito. Z ozirom torej, da je kapital zapuščen v dobro vsem župljanom; z ozirom, da je kapital zadosten za zidanje najmanj dveh šol; z ozirom, da ljudje, ki so preoddaljeni prosijo že več let, da se izvrši volja testatorja; z ozirom, da je tudi e. kr. vlada dolžna spoštovati zadnjo voljo pokojnikovo, vprašajo podpisani:

Je-li e. kr. vlada pri volji storiti čim prej vse potrebne korake, da se v loški župniji ustanovi dve šolski okrožji z novima rednima jednorazrednicama, in sicer jedno za davčne občine: Podpeč, Zaid in Zanigrad, drugo pa za davčne občine Črnikal, Rozorjol in Rižana.

V TRSTU, 6. avgusta 1901.

Deputacija pred biskupom Strossmayerjem. V Rogaški Slatini se je zbral pred Leitnerjevo gostilno lep venec gospej in gospodov: deputacija, ki se je imela — kakor vsako leto — pokloniti velikemu biskupu. To se je zgodilo točno ob 12. uri. Stali so pred starčkom 86 let, ali nikdo ne bi verjel tega, ako ne bi zatrl tega Strossmayer sam. Obraz mu je rdeč, lice gladko

PODLISTEK

12

Zalagarjev Johan.

Izvirna slika.

Spisal Dreje s Krasa.

Takega grdega, nezasuženega obrekovanja se je bal in zategadelj je poskrbel, da se je iznebi čim prej tem boljše. Dal bi jej bilraje tudi vso repo, ako bi kaj silila vanj, nego bi ostal še dalje z njo v taki kritični priliki.

Prav od sra se je oddahnil — kakor se oddahne človek, ko se mu je izpolnilo kaj, česar je pričakoval kakor na trnju, ko se mu je posrečilo slednjič, da jo je se svojimi darovi pregovoril, da je odšla.

Hvala Bogu, da je odšla! — je vskliknil gledaje za odhajajočo, kateri so se vlažne eunje zapletale med noge. Hvala Bogu, da sem se je otrešel.

* * *

Repa na kolih, ki so pretili, da se vsaki hip, pregorjeni, pogreznejo na grnado oglja, se je smodila in pekla, ne mené se za razgovor med Karlinec in Johanom, tako, da se jej je bila napravila na trebuhu in ob straneh precej debela črna škorpja, v kateri so se svetile posamične iskre tu pa tam. Repiči so bili skoro do cela pogoreli, le neka pritlikava

čelo vedro, na licu se mu igra ljubezniv nasmešek, oko sijajno, stas pokončen, glas zvonk, usta zgovorna. Voditelj deputacije, slavni pesnik in pisatelj Babič-Gjalski, je slavil v svojem nagovoru velikega biskupa, prvega sina in očeta domovine hrvatske. Govoril je o hvaležnosti, ki je čuti ves narod do Strossmayerja, ter je prosil Boga, da bi nam to sijajno zvezdo ohranil do skrajnih mej človeškega življenja na radost in tolažbo! Potem sta pozdravila biskupa neki deček in neka deklica v imenu hrvatske mladine. A slednjič je še neka še manjša gospica pozdravila velikega moža z željo, da bi Bog ohranil Strossmayerja ne do 100, ampak preko 100 let. Strossmayer je bil ganjen od solz in je rekel v svoji zahvali, da je iz ljubezni do domovine storil, kar je ob danih okoliščinah mogel storiti za narod svoj. On želi videti svoj narod: prosvitljenega, ujedinjenega, slobodnega, močnega in slavnega! To željo hoče — ako bo vreden gledati lice božje — najtopleje priporočati tudi pred prestolom božjim. »Proleta kri našega naroda za krst častni in sloboda zlato, velike zasluge, ki so si jih viteški predniki naši pridobili skozi veke, braneči vero, prestol in evropsko civilizacijo, so v zagotovilo boljše bodočnosti.«

Členi deputacije so odšli polni čustva sreče in blaženstva, da so se mogli pokloniti takemu velikanu svetovnega glasa, s katerim se ne ponosa le narod naš, ampak ves kulturni svet kakor z najsijajnejšo zvezdo na nebesnem svodu.

Potem je bil v Leitnerjevi gostilni banket, katerega je počastil tudi veliki biskup. Tudi tu je zatrdil biskup, da se nadeja od Boga, da mu da doživeti stoto leto; do zadnjega diha pa hoče delati za narod svoj, a česar ne bo mogel storiti zanj za dobro življenja svojega, pa hoče po smrti od Boga izprositi zanj!

Na banketu je napil veleč. gosp. župnik Korošec v imenu Slovencev: Bratje Hrvati, Strossmayer ni samo vaš, on je tudi naš! — Na to je bilo nazdravljeno solidarnosti med Hrvati in Slovenci, ki so si bratje po krvi in jeziku, iz česar mora priti prejali slej pelitično jedinstvo.

Slednjič je napil župnik Mikiša iz Istre, priporočujoč istrskega trpina naši bratski ljubezni, trpina, ki je lačen pouka v materinem jeziku, a žejen pravice v vseh jezikih!! Po tej zdravici se je nabrala lepa svota za družbo sv. Cirila in Metoda za Istro.

»Obzore« — iz katerega smo posneli te podatke — vsklika: Krepi Ga in čuvaj Ga močni Bog! A mi dostavljamo iz polne duše: Slava, večna slava — takim škofom!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 6. avgusta 1901

Vae victis! Gorjé premaganim! Dr. Laginja je mož, ki imponira italijanski večini. Njega odlikujejo: mirnost in dostojanstvenost v nastopanju, njega nenavadna razsodnost v kritičnem presojanju stvari, jasnost njegova v razpravljanju najtežavnijih vprašanj, ki so v zvezi z javno blaginjo v pokrajini, njega splošno poznanje odnošajev v deželi in nje potrebe, kakor se kaže to poznanje v vseh njegovih govorih, predlogih in nasvetih; zlasti pa okolnost, da vsaki korak njegov in vsaka beseda, s katero posega v javno življenje pokrajine, imajo na sebi znak poštenega globokega prepričanja in plemenitih namenov, kar ravno daje dra. Laginji moč, da tudi v najhujši vihri hloranja tisto dostojanstvenost, mirnost in hladnost v nastopanju: to sili nasprotnike, da klanjajo tilnik pred Laginjo. Izbruh kakega Bannatija naj nas ne motijo in tudi zasramovanja po listih na adresu Laginje! Kdor če videti, kako Italijani sodijo o Laginji, mora priti v zbornico. V najhujši vihri, ko izključno le strast in sovraštvo nadvladujeta duhove na italijanski strani, se zganejo nekako, čim se je oglašil Laginja.

Celo tedaj, ko govori hrvatski, se jim izraza radovednost na licu, kaj neki govori? Ako pa je začel govoriti italijanski, tedaj obmolkeje in poslušajo napeto, kakor nikdar ne nobenega svojih govornikov! Vtisu Laginjevega nastopa se jednostavno ne morejo odtežati. Se ve, da pozneje — ko je nehal delovati ta vtis — zopet strast premaguje boljše spoznanje in zamečajo konsekvantno tudi vse to, kar je rekel in predlagal Laginja. Ali mi vemo, da — kadar so med

seboj — govore naravnost: ko bi le mi imeli le jednega samega Laginjo!

In tačega moža, ki — da-si je mal po postavi — po svojem duhu za zvonik nadkriljuje vso italijansko večino, v katerem je nabrane več sposobnosti in poštene volje za pošteno delovanje za javni blagor v pokrajini, nego bi jo imeli, ako seštejemo ti svojstvi, kolikor ja je v vsej laški večini, tačega moža, ki bi bil neprecenljiva moč na vsakem mestu, v vsaki enketi, v vsakem odseku, v vsaki komisiji: tudi tega moža izključajo iz vseh odsekov in torej od pravega parlamentarnega delovanja!! To je kruto žaljenje parlamentarnega principa, je kruto žaljenje moža samega, je kruto žaljenje stranke, kateri pripada, je krvavo žaljenje tiste večine prebivalstva, katero zastopa ta stranka! A je še nekaj hujega: je zločin na javni blaginji v pokrajini, je zločin na interesu prebivalstva obeh narodnostij. Pa je tudi zločin na medsebojnih odnošajih: med obema narodoma in med strankama v zbornici.

Mi hočemo v posebnem članku podkrepiti te svoje obdolžitve. Za danes hočemo za beležiti tu še memento, ki ga je v seji minole sobote vzkliknil Laginja na adresu večine. V hipu, ko je barometer v deželnem zboru kazal najvišjo temperaturo, je zaklical Laginja mirno in hladno: **Vae victis! Gorjé premaganim!**

In Laginja ni šovinist, niti optimist! On je — računar, ki tehta besedo, predno jo pošilja v svet!

Vae victis! O slavna večina deželnega zbora istrskega! Da vas ni zaslepila strast, pretresel bi vas bil ta vsklik Laginje do mozga. Knjiga vaših grehov je velika in debela. In pride dan, ko boste pozvani na obračune, dan, ko — ne boste več večina! Tedaj, ko bo knjiga vaših činov in grehov razložena javno na ogled in ne boste mogli več skrivati svojih zlih del: tedaj bo jasno vsem, in tudi vašemu lastnemu laškemu ljudstvu, kako ste ubijali javni blagor le iz ozirov na korist lastne stranke, tedaj bo za vas obračunjanje grozno in spominjali se boste vsklika Laginjevega: **Vae victis!** In ko bo ljudstvo obeh narodnosti moglo gledati, kaj se je počenjalo z njega vitalnimi interesi, ne bo zahtevalo obračuna le od vas, o slavna večina v deželnem zboru istrskem, ampak tudi od — vaših sokrivcev!

Vae victis! Nemeza, boginja maščevanja je še vsikdar storila svojo za vsako zlo delo. Včasih prej, včasih kasneje; ali — vsikdar! **Vae victis!**

Mlado- in Staročehi. Včeraj so se začela v Pragi posvetovanja pododbora, imenovanega od mlado- in staročeske stranke v namen sporazumljenja za prihodnje deželno-zborske volitve. Še le potem, ko so se v tem pododboru sporazumeli za gotove propozicije, pridejo iste pred skupni zbor zaupnih mož obeh strank. »Neue Freie Presse« pravi, da so v obeh taborih dobre dispozicije za sporazumljenje. Tega bi bilo le želeli. Kajti ujedinjen, močan češki narod bo v zaslobo tudi ostalim slovanskim plemenom.

Smrt cesarice Friderik. Cesarica Friderik, mati nemškega cesarja Viljela II., umrla je včeraj ob 6. uri 18 min. popoldne v gradu Friedrichshof pri Cronbergu.

Viktorija Adelajda Marija Alojzija, cesarica Friderik, rojena je bila dne 21. nov. 1840 v Londonu, od kraljice Viktorije in princa Alberta ter je torej sestra sedanjega angleškega kralja. Dne 25. januarja 1858. leta se je poročila s tedanjim nemškim prestolonaslednikom Friderikom, poznejšim cesarjem Friderikom III., očetom sedanjega nemškega cesarja Viljela II., blagim človekom, ki je celo za one gigantske boje med Francozom in Nemčijo užival simpatije Francozov. Saj se je bil razširil rek, da je »Fritz« edini Nemeec, katerega Francozi spoštujejo. Dne 15. junija 1888. l. umrl je soproj cesar Friderik III., ki je le kratek čas vladal nemško državo. Cesarica Friderik je zapustila šest otrok, ki so: Viljelm II., nemški cesar; princesinja Karlota, soproga prestolonaslednika Sasko-Maininskega; princ Henrik, poročen s princesinjo Ireno Hesensko; princesinja Viljeldina Viktorija, soproga princa Šaumburg-Lipskega; Zofija, soproga grškega prestolonaslednika in Margerita, poročena s princem Friderikom Hesenskim.

Nemčija. Nemška ekspanzivna politika se kaže v vedno jasnejši luči. »Drang nach Osten«, nemški most do Adrije, nemška politika v Mali Aziji, ekspedicija na Kitajsko

in še drugi znaki kažejo dovolj jasno, da si hoče Nemčija za vsako ceno priboriti svetovno gospodstvo. Sedaj snujejo na Nemškem novo sredstvo, ki naj bi jim pomagalo do cilja. Nemški listi poročajo, da misli Nemčija ustanoviti kolonijalno vojsko, ki bo imela braniti in množiti nemške kolonije po raznih delih sveta. Osnovno skupino te kolonijalne vojske tvorile bodo čete, ki se povrnejo iz Kitaja.

Pred nekaj meseci je Nemčija zaposledla otoke Pul, Sonsorol in Ngerlu, sedaj pa otoka Tobi in Helen Rift v Karolinah.

Nemški državni tajnik za mornarico išče sedaj v Tihem oceanu primerne otoke za pridobivanje premoga.

Izgredi v Kološvaru. V pretepu, ki je bil navstal v Kološvaru na Ogrskem pred nekoliko dnevi med redarji in meščani, je bil neki meščan težko ranjen in je pozneje umrl vsled dobljenih ran. Radi tega dogodka je navstalo med prebivalstvom veliko ogorčenje nad redarji in jih iste napadajo, kjer se prikažejo. Predsinoči bi bilo to ljudstvo kmalu pobilo nekaj redarjev, da se isti niso pravočasno zatekli v mestno hišo in da ni prišlo potem vojaštvo na pomoč. Mestni svet je zahteval od ministra za notranje stvari, naj odpošlje takoj 100 orožnikov, ker se redarji ne upajo opravljati svoje službe. Zgodilo se je več aretiranj. Po noči se je množica zbrala pred zaporom, zahtevajoča, da se radi izgredov zaprte osebe takoj izpuste. Za red skrbita vojaštvo in orožništvo.

Volitve v srbsko skupščino. Glasom zadnjih brzojavnih sporočil je dosedaj 83 pristašev vlade definitivno izvoljenih. Za 38 mandatov je treba ožjo volitve. A kar je pomembno na tem: ožje velitev se bodo vršile večinoma med vladnimi pristaši in neodvisnimi radikalei, to je: med radikalei in radikalei. Do sedaj je bil oni, ki pozna deželo in ljudi, vaju videti v radikalni stranki — narod srbski. Ta stranka in narod sta bila malone eno in isto. To je skušal na svoji koži zlasti pokojni razkralj Milan. Čim je bil kralj Milan začel proganjati to stranko ter nad najboljšimi nje možmi vršiti kruto kabineto justico in jih metati v okove — imel je narod proti sebi in — zgubljen je bil. — To utegne biti sedaj drugače. Misel, da je radikalna stranka sinonimna z narodom, danes ne more veljati več, ker prejšnje, zločne, jedinstvene kompaktne stranke danes ni več, ampak se je razcepila v dva tabora, ki si na volitvah stojita nasproti. Jeden tabor je prijazen vladi, drugi je nasproten. Ali pomembno je, da so neodvisni, kjer niso zmagali, imeli velike manjšine. Posebno pa pada na tehnično dejstvo, da je bilo v okrožju glavnega mesta, v Belemgradu, oddanih več glasov za neodvisne, nego pa za vlado prijazne radikalee. (4127 prvih proti 3676 drugih). V mnogih krajih, kjer se bodo vršile ožje volitve med neodvisnimi in vladi prijaznimi radikalei, bo odločala liberalna manjšina. No, večina v skupščini je že zagotovljena vladi prijaznim radikaleem. Teh je voljenih kakor rečeno, že dosedaj 76, vseh poslancev pa je 180. Nadalje označenje teh volitev je tudi okolnost, da se je pokazala vsa obnemoglost takimenovane napredne stranke. Tistih par mandatov, ki so jej pripadli, je dobila s pomočjo radikalnih glasov. Precej narasli so liberalci v primeri s prejšnjimi volitvami.

Dogodki na Kitajskem. Inozemske čete se odpravljajo iz Pekinga. Tujim podnikom v Pekingu dela to velike skrbi. Italijanske čete so se že ukreale na parnike, ki jih popeljejo v domovino. Vseh italijanskih vojakov, ki se povrnejo v domovino, je 1186 mož in 38 častnikov. Kralj italijanski jih brzkone vsprejme v Neapolju.

Francozko-turški spor. Med francozko vlado in turško Porto je navstal resen konflikt radi vprašanja nabrežij v Carigradu. Sultan meni, da prevelika pripravnost za ukrepanje in izkreevanje potnikov onemogočuje kontrolo. Francozki poslanik je svetoval svoji vladi, naj ga odpozove.

Tržaške vesti.

Zasramovanje tržaških Slovencev v cerkvi. Notici, priobčeni včeraj pod tem naslovom, nadovezati nam je nekoliko pripomb.

Dotični propovednik — nomina suat odiosa, posebno pa še v tem slučaju — je zagrešil čin, katerega mu ne moremo oprostiti. On in njegovi — somišljeniki se izgovarjajo baje, da se doli pri vratih cerkve dogaja marsikaka nerednost. Dobro. Ali mi

vprašamo: kaj pa ostali verniki, ki na popoldanski slovenski božji službi polnijo cerkev, ki daje prostora za tisoče ljudi?! So-li ti vsi zaslužili tako kruto žaljenje za svojo pobožnost?! Če je morda prišel v cerkev kakov nerodnej ali nerodnica: so-li mari radi tega vsi naši vojaki, sinovi našega pobožnega slovenskega naroda, same nesnage in naša dekleta, hčere tega našega naroda, same....!?! In kje ima dotični propovednik jamstvo, da so bili dotični nerodnejši ravno slovenski vojaki?! Zakaj je torej povdarjal slovensko popoldansko božjo službo in s tem žalil ves naš slovenski življenj?! In mari prihajajo le »regiment vojakov« in »batalijon služkinj« na rečeno popoldansko službo božjo?! S kako pravico je žalil vse ostale vernike in pred vsem svetom kompromitiral institucijo slovenske božje službe samo?!

In če že hoče, pa ga pozivljamo na odgovor: je-li on prepričan, da vsi tisti gospodiči in gospice — arijskega in semitskega plemena — ki prihajajo ob nedeljah k zadnji maši ob 1/4 na eno, res prihajajo iz pobožnosti in ne marveč iz nagibov, ki so jako sorodni onim resničnim ali namišljenim dogodkom, katere je hotel grajati on na popoldanski slovenski službi božji? Zakaj ni ožigosal tudi tisto občinstvo?! Mari nespodobnost v cerkvi nehuje biti nespodobnost, če jo zagreša — laška gospoda?! In ali ni dotičnemu gospodu nič znan slučaj, dogodivši se v istej cerkvi, ko je propovednik med nemško propovedjo na Veliki petek zbehal s propovednice, ker se je občinstvo vedlo nespodobno?! Ve naj torej, da so tudi drugi krvavi za nohtom!

Naj bi le bil grajal nedostatek! To bi bilo hvale vredno. Ali storil naj bi bil to v obliki, ki bi bila zadela krivce in greh, ne pa tudi nedolžnih ki so v ogromni večini in, stvar samo! Zato mu očitamo glasno in jasno, da je bil njegov nastop tendencijsen v zmislu politike znanih reformatorjev — teh najhujjih, naravnost strupenih sovražnikov slovenskega naroda.

Mi zahtevamo svoje pravice. Od sv. Jakoba nam pišejo:

Dne 28. n. m. je pri takimenovani slovenski maši ob 9. uri in pol gospod kapelan Vaselli pred blagoslovom vse molitvice, ki so se vsikdar pele v slovenskem jeziku, zapel latinski, da-si vemo dobro iz kompetetnega vira, da je iz Rima prišla odredba, da je one molitvice peti slovenski.

Gg. v zakristiji pri sv. Jakobu naj ne mislijo nikar, da je škof Šterk že umrl! O ne, mi se nadejamo, da ga nam Bog ohrani še za več let! In vedo naj gg.: Jurizza ima svojo pot samo do Gorice, mi pa poznamo pot v Krizevec in v — Rim!!

Na znanje. Pišejo nam: Magokrat srečavam prijatelje, ki prav radovedno povprašujejo: je-li dovoljen vstop na to ali ono veselico tudi onim, ki niso udje dotičnega društva?

Pri nas v Trstu nimamo veselice, na katere bi ne smel priti vsaki pošten človek. (Le zabave v čitalnici so navadno namenjene le členom in gostom, uvedenim po istih.) Ne samo da je dovoljen vstop vsem Slovanom, ampak sme na naše veselice vsakdo brez razlike stanu in narodnosti!

Osobito pri slavnostnem obhodu zastave »Delavskega podpornega društva«, ki bo letos prihodnjo nedeljo dne 11. t. m. ob 8. uri zjutraj, se ljudje običajno vprašujejo: je-li dovoljeno samo udom omenjenega društva, da gredo za zastavo v cerkev in nazaj, ali je dovoljeno tudi neudom? Takim radovednejem naznanjamo, da sme vsakdo priti in se udeležiti, toliko obhoda, kolikor tudi popoldanske veselice, ki je namenjena v pokritje stroškov, ki jih ima društvo s tem, da podpira šest revnih družin pokojnih svojih členov.

Pridite torej vsi brez izjeme in ne bo vam žal časa in malih stroškov (20 novč. vstopnine) na popoldansko veselico!

V nedeljo je naš dan, katerega praznovati naj ne zamudi noben zaveden narodnjak!

Šentjakobski slovenski goslarji izrekajo zahvalo preplačnikom vstopnine oziroma darovalcem in sicer: p. n. gg. Meršnik F. 40 st., Bone F. 40 st., N. N. 20 st., Vatovec Jakob 1 krono, Batagel F. 40 st., Vidmar Ivana 40 st., Čač Anton 40 st., Gril 20 st., Waldbüchler 40 st., Vrabec 20 st., Dežman J. 3 K 40 st., Istinič Gregor 60 st., Žitko Franjo 60 st., Čurga 20 st., Može Peter 40 st., Hrvatina Miha 20 st., Gombač

Marija 40 st., Skedl Ivan 40 st., Kravos Kristijan 20 st., Gorjup Andrej 40 st., Nebergov Matija 40 st., Lusić Tomo 1 kr., Karič Rajko 20 st., Turk Josip 1 K, Vitez 1 K, Pahor Miha 3 K 60 st., ž. g. Mšcarol Josip 1 K, Saražin Luka 60 st., Remec 40 st., Čadež 1 K 60 st., Rehar Vek. 60 st., Višnjak L. 60 st., Rakuša Josipina 40 st., po g. Škrinjarju so poslali po 1 K: gg. dr. Gregorin, Muha A., Stipančič Nica, prof. Mandić, Pegan E., Kovač, Fabian, Bartol, Kregar in J. Perušek. G. Babič Anton 5 K, Vrabec Anton 20 stotink, Kranje Josip 60 stotink.

Zahvaljujejo se slavnemu pevskeemu društvu »Kolo« za prijazno sodelovanje, slavnemu »Delalskemu podpornemu društvu« za prepuščenje odra in narodnih zastav; blag. gosp. F. Dežmanu v Rocolu za flauto, ki jo je daroval našim goslarjem. Zahvaljujejo se 306 udeležnikom koncerta, ki so se svojo udeležbo pokazali, da imajo smisel za slovensko glasbo. Ne morejo pa se ubraniti Vrazovega vsklika:

Oje, oje in prejoj,
Ni Slovenska čas še Tvoj!

Iz-pred naših sodišč. Deželno sodišče je obsodilo Izidorja Jenka na 7-dnevni zapor, ker je bil prodal neke predmete, ki so bili zarubljeni za njegovega upnika Frana Löfflerja, kateremu je dolgoval 160 K.

Lovro Grisoncich-Nini pa si je nakopal 14-dnevni zapor, ker je v neki gostilni, ker ga je imel preveč pod kapo, nazdravljaj anarhiji. Interesantno je, ako je res, kar pravi list »Avanti«, to namreč, da ga je ovačil neki — socialista!

Dalje je sedel na zatožni klopi tudi 32-letni Izidor Capon, obdolžen, da je trdno Sehnabl & C. osleparil za 425 K. Kupil je bil namreč tam brez denarja nekaj vodovodnih cevi na ime nekega znanega kopaljšča, a jih potem prodal nekemu drugemu in obdržal denar za-se. Sodni dvor ga je spoznal krivim in obsodil na 4-mesečno ječo.

Samomor. Vojaska straža, ki je včeraj popoldne korakala po miramarski cesti v grad Miramar, da nadomesti tamošnje vojake v službi, našla je pri Čedasu neko v žalovalno obleko odeto mladenko, ki se je v smrtnih bolečinah zvijala na tleh. Bila se je zastrupila. Vojaki so obvestili o stvari orožnika, katerega so kmalu na to srečali. Oržnik je potem s pomočjo drugih naprav umirajoče dekle v Barkovlje in je dal poklicati zdravnika. Ko je došel zdravnik k bolnici, je ista že umirala in vsa njegova prizadevanja, da bi jo rešil, bila so zastoj. Dekle je umrlo kmalu na to. Sodé po različnih znakih, imenuje se samomorilka Ivanka Gregorič in je v dobi kakih 20 let. Iz listkov, ki so jih našli pri njej, je doznati, da jej je pred kratkim umrla mati ter da je zgubila vse, kar jo je vezalo na življenje. Na nekem listku se poslavlja od svojega Jakoba in na drugem od neke Erminije. Dosedaj še niso mogli doznati njenega natančnega naslova. Prenesli so jo v mrtvašnico pri sv. Justu.

Jedna, ki se jezi radi prenizko pri-sojene jej kazni! Sista Bevilacqua, o kateri smo poročali nedavno, da je bila radi pijančevanja zaprta, prišla je včeraj zopet na svetlo. A komaj šest ur je uživala sveži zrak in že je zapadla v stari greh in v roke pravice. Sinoči so jo prijeli redarji, ko je popolnoma pijana grozno razgrajala na Barriera. Ko so jo priveli v zapore v ulico Tigor, obsodil jo je prisotni uradnik takoj na 18-urni zapor. To pa je ženeo silno pogrelo in upila je, da se jej godi krivica, ker, ako bi bila ona kaka gospa, bi jo gotovo obsodili tudi na 48-urni zapor! Marsikdo, komur niso znane »uzance« v zaporih, čudil se bo, zakaj da se je ženeica jezila radi premajhne kazni. Ali nje jeza je imela jako praktično podlago. Povedano bodi, da dobiva hrano v zaporu le oni, ki je zaprt najmanj 24 ur; ženeica pa jih je dobila le 18 ur in radi tega ne dobi nič ričeta, kar je pa brumno ženeico seveda pogrelo.

Nesreča v škedenjskem plavžu. Včeraj popoldne je imel 27-letni Josip Metlika neko opravilo blizu neke cevi, po kateri se pretaka stopljena železna tekočina. V tem se je dotična cev razletela in razbeljena tekočina je brizgnila revežu na glavo, v obraz in po družih delih telesa ter mu povzročila grozne rane in opekline. Ponesrečenca so prenesli v nosilnici v mestno bolnišnico; njegovo stanje je skrajno nevarno.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 7. avgusta ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbes tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:

v ulici delle Legna 1 in 2, hišna oprava; v ulici Molina vento 12, hišna oprava; Škorklja 296 in v ulici Valderivo 19, konj, voz in oprema v zalogi; v ulici Rossetti 3, hišna oprava; v ulici Foscolo 2 B, hišna oprava; v ulici Porta 73 in 98, hišna oprava; v ulici Barriera vecchia 19, hišna oprava; v ulici Amalia 2, hišna oprava in glasovir.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.6. ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.0. — Danes plima ob — predp. in ob 0.30 pop.; oseka ob 5.56 popoldne in ob 6.55 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Stavka v Nabrežini in sv. Križu. Shod štrajkovcev, ki se je imel vršiti včeraj, so odnesli, ker se niso vrtili nekateri furlanski delavci, ki so se bili podali v svojo domovino. V stvari se ni nič izpremenilo. Delodajalec nočejo v ničemur privoliti zahtevam delavcem, a leti so sklenili ustrajati do skrajnosti in ne pojdejo na delo prej, nego delodajalec ugođe vsem zahtevam njihovim. V vseh kamenolomih v Nabrežini in sv. Križu dela le nekoliko dečkov. Za danes zjutraj je bil zopet naznanjen shod vseh delavcev, na katerem so imeli sklepati o nadaljnjih korakih. Ni pa nam znano, da-li se je shod v resnici vršil.

× Vedno nedolžni! Pišejo nam: Naši »dobri« sosede, ali bolje rečeno: iredentarji kaj radi tožijo, kako divji da smo mi Slovenci in kako mirni, olikani in nedolžni da so oni!

Da je temu tako, priča tudi nastopi slučaj:

Predzadnjo nedeljo je bila v Povirju neka narodna slavnost. Tega dne je bilo tam, med drugimi, tudi precej gostov iz Trsta. V neki gostilni — polni naroda — sta bila tudi dva Laha, ki sta — in to namenoma — sela vsaki k drugi mizi in sta tako oddaljena začela svoj razgovor!

Eden njiju je rekel (seveda v laškem jeziku): »Mi smo ljudje — kaj bodo tu ti neumneži! Mi nismo divjaki, ampak kulturo-noseci!!!« Ob teh besedah se je laški šarlatan bil na prsa, češ: kdo nas zmore!!!

Naši »divjaki« so to, ne le slišali, ampak tudi umeli — in molčali! Oprostite. To pa ni bilo prav, da je vse molčalo! Jaz bi v takem slučaju prav gotovo »gromovito« — ploskal! Ako pa ni bilo nobenega blizu, ki bi bil poučil laška osla, da s tako kulturo naj ne hodita med Slovence, so morali pozvati vsaj orožništvo, ki naj bi ju — vsaj pogluno iz slovenske vasi s poukom, da kdor hodi na deželo, naj ne izzivlje!

Lahi so pa le — »nedolžni«!!

Vesti iz Kranjske.

* Instalacija ljubljanskega župana g. Iv. Hribarja. Iz govora gosp. župana, katerega je imel po storjeni prisegi. Gosp. župan je rekel mej drugim: Vašo odločbo (njegovo zopetno izvolitev županom) smatram za odobravanje načel, katera dosledno zastopam, odkar delujem v javnosti. In ta načela — danes slovesno izjavljam — bom zastopal tudi nadalje. Zvest sin svojega naroda, bom deloval vedno in povsodi za njega blagor, za povzdigo njegove veljave in za pravice, ki po naravnem pravu in naši ustavi gredo milemu mojemu materinemu jeziku; preživivši nekaj let med vzornim češkim narodom in proučivši, kaj ga je dovelo na sedanjo visoko stopinjo njegovo, prepotovavši dalje veliko sveta in prepričavši se, da se je le ondi položil temelj splošnemu blagostanju, kjer se je upošteval napredek, deloval bom vestransko v naprednem smislu. In potem dalje: Bela Ljubljana, ki zamore že ponosna biti na to, da je stolno mesto prirodnih krasot in čudes bogate kranjske dežele, more se tem bolj ponašati z zavestjo, da je priznana duševno središče vsega slovenskega naroda.

To dejstvo imel sem pred očmi doslej tudi kakor župan bele Ljubljane in bom je imel v bodoče, slovesno Vam obečajoč, da hočem storiti vse, da Ljubljana kakor aredišče Slovencev zadobi čim več in več vpljavo, ki končno mora priversti do tega, da se bo rojakom našim tudi najviša izobrazba delila iz nje.

Na banketu, ki se je vršil, kakor smo poročali včeraj, v hotelu »pri Sloncu«, je gospod župan Hribar v vznesenih besedah napil mestu Ljubljani, tovarištvu v obč. svetu ter zastopnikom treh listov, »Slov. Naroda«,

»Edinosti« in »Laib. Ztg.«, ki so bili v svojih poročilih vedno objektivni in pravični. Gospod podžupan vitez dr. Bleiweis je konstatiral, da je bil v času potresa tedanji obč. svetnik Iv. Hribar najpogumnejši ter se takoj lotil velikih del za prenovitev mesta. Kakor župan si je pridobil neveruljnih zaslug, in če bi ne bil storil družega: vodovod in električna centrala bosta neporušna spomenika Hribarjevega veleplodnosnega županovanja. Obč. svetovalec pa vedo, koliko zaslug ima že g. župan, zato so ga iz hvaležnosti volili že trikrat in če treba, ga bodo še večkrat.

Govorilo je potem še več govornikov in mej drugimi v imenu časopisja zastopnik našega lista, g. dr. O. Rybář, kateri je, kakor čitamo v »Slov. Narodu«, reagiral na opazko vladnega zastopnika, dvornega svetnika grofa Schaffgotscha, ki je rekel, naj bo g. župan pravičen tudi Nemcem, dasi v obč. svetu niso zastopani. Naj bi bila vlada ta opomin dirigirala tudi na druge obč. zastope, v prvi vrsti na tržaškega! Tam se vladni zastopnik o instalaciji župana za petorico slovenskih obč. svetnikov niti zmenil ni ter ni izpregovoril slovenske besedice, dočim se je zdelo dvornemu svetniku Schaffgotschu potrebno, govoriti tudi nemški, da-si ni v Ljubljani v obč. svetu nobenega Nemca. Govornik je napil središču vse Slovenije, beli Ljubljani in njenemu vzornemu županu, ki ima odtelej, ko ga demonstrativno ni volil noben ljubljanski Nemec, še večje simpatije vseh Slovencev tudi izven Kranjske.

* Odprt grob. Predsinoči je umrl g. Mihael Klemenčič, župnik v Črnomlju. Pokojnik je bil še le v 41. letu svoje dobe.

* Velik požar je navstal v Podlipi pri Ajdovcu. Zgorelo je 49 hiš. Boda je velika. Žožgali so otroci. Tako posnemljemo iz »Slovenca«.

* Gasilno društvo v Škofji Loki je slavilo v nedeljo svojo 25-letnico. Tem povodem se je zbralo v Škofji Loki do 500 gasilcev z Gorenjskega, Dolenjskega in Notranjskega. Mesto je bilo v zastavah.

* Ne hodi v vodo, kdor je pil! V Ljubljani se je vtopil neki Ivan Sitar. Mož se ga je bil navlekel in potem je hotel preplaviti Ljubljano pod vodo in splaval je v ono drugo življenje.

Razne vesti.

Prastaro drevo se nahaja v Mehiki. Drevo spada v vrsto cipres in raste blizu znamenitih razvalin Mitla, v državi Kaksaka. Obseg debela mer. 49 metrov in sodijo, da je drevo staro 800—1000 let.

Konj jih je izdal. Pred dnevi so finančni stražniki v Milanu zasačili nekega voznika, ki je vozil utihotapljen špirit v neki magazin. Voznik ni hotel nikakor izdati, od kje je pripeljal špirit, a finančni stražniki so vsejedno kmalu pogodili, od kje je prišel špirit. Izpregli so namreč konja ter ga pustili, da je šel sam po cesti, kakor se mu je zljubilo. In res, konj je mirno korakal naravnost proti kraju, od kjer je pripeljal voz. Stražniki so sledili konju in so našli v neki mali vasi blizu Milana tovarno, kjer so skrivoma proizvajali špirit.

Brzjavna poročila.

Razprava radi izgredev stradajočih v Lvovu.

LVOV 6. (B.) Danes se je pričela pred sodečim senatom pod predsedništvom podpredsednika Puzylnskega prva glavna razprava proti 26 osebam radi zločina javnega nasilstva. Isti s. povodom uličnih izgredev brezposelnih ljudi dne 29. aprila in 2. maja zakrivali zlobno poškodovanje tuje lasti.

† Cesarica Friderik.

BEROLIN 6. (B.) Listi posvečajo pokojnici članke, v kateri slave nje značaj, energijo in velika duševna svojstva. Posebna izdaja »Nordd. Allgemeine Zeitung« pravi: Kneginja redke pomembnosti nam je odvzeta po smrti cesarice Friderik. Nje materinska skrb za vzgojo svojih otrok, nje neumorno delovanje na vseh poljih dobrotvorstva, nje živo zanimanje za umetnost in znanstvo spopolnjujejo sliko te žene. — V ne navadni veličini, s katero je prenašala svojo neozdravljivo bolezen, se je pokazala pravo tovarišico nemškega junaka, ki po svojem trpljenju in svojih delih ostane nemškemu narodu v vednem spominu. Nje ime bo dalje živelo med velikimi kneginjami, ki so dičile prestol Hohenzollerncev.

Crispi.
NEAPELJ 6. (B) Glasom danes zjutraj izdanega bulletina je stanje Crispijevo nespremenjeno.

Rusko brodovje na Romunskem.
BUKAREŠTA 6. (B) Poveljnik ruske eskadre, ki je priplula v Konstanco, viceadmiral Hildebrand, je izrazil željo, da bi se poklonil kralju in kraljici, zbok česar je bil danes v Sinaji vsprejet v avdijenci ter povabljen na svečanostni obed. O tej priliki je kralj izustil nastopno zdravje: Prihod ruske eskadre v naše pristanišče Konstanca pozdravljam s tem večim veseljem, ker nje navzočnost spominja na pobratenje obeh vojsk, posvečeno na bolgarskih bojiščih. Jaz zahvaljujem Nj. Vel. carja, Vašega prevzvišenega vladarja na tem, da je Vaši ekscelenci dovolil, da ste me v spremstvu svojega generalnega štaba v Sinaji obiskali. Ta ljubeznjivost me je iskreno dirnila in jaz vidim v tem novo jamstvo za vzdržanje in ojačenje prijateljskih odnosajev med Rusijo in Romunijo, ki so bili zasnovani na jako razveseljiv način in katerim pripisujem veliko vrednost. Ko dajem izraza svojim vročim žaljama za srečo Vašega prevzvišenega vladarja in vspevanje lepega brodovja, pijem na zdravje njunih veličanstev carja Nikolaja in carice Aleksandre Feodorovne. — Podadmiral Hildebrand je odgovoril dviguivši svojo čašo na zdravje kralja in kraljice ter kraljeve rodbine.

Iz angleškega parlamenta.
LONDON 6. (B.) Spodnja zbornica je vsprejela v včerajšnji seji v 3. čitanju zakon za najem posojila in sicer s 118 proti 52 glasom.

Mladenič
16 let, ki zna slovenski in italijanski, in je bil že 4 leta v neki prodajalnici manufaktur, želi stopiti v kako trgovino v Trstu. Obrniti se je do Miha Križmančiča Lopar, pošta Marezige pri Kopru.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in
tapečarij. Izvenredno ugodne
cene.
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana).
Moje pohištvo donese srečo.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (šolsko poslojpe)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

MATTONI
GIESSHÜBLER
naravno
alkalčna kiselina

Operatèr kurjih očes, (Kalistv) van specializist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9. predp. do 6. pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

„Durator.“ Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3-4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirdilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolenjalij, navačnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozze del Mare šte. 1, druga podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6,50 do 24, za dečke od gl. 4,50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1,80 do 4, volnene goldinarjev 4,50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2,50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškihina (noldjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1,30 do 2.
Lastna posebnost: ertane močne srajce za delavce gl. 1,20. Velika zaloga snovij za moške no meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovlja z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolendtov bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlako, se ne priplepi, se ga lahko opere in e trpežen. Za 10 □ m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti škatljici.

Ces. in kralj. privilegirana
tovarna kemičnih izdelkov ST. FERNOLENDT
Zaloga:
Trraj, V Schulerstrasse št. 21
Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.
Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najboljše

leščilo (biks)
Cenik pošiljem brezplačno poštne prosto

100 do 300 goldinarjev
zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4
Priporoča svojo zalogo jestvin kolenjalij, vsakovrstnega olja, navačnega in najfinjšega. — Najfinjše testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in z zmernimi cenami.

Remeljni v velikem izboru, bukovde debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.
Viktor Miklavez
v Trstu Via Fonderin št. 10.

IVAN KRŽE
Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst
Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kosstarja in stekla; velik izbor pletenja in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo al tudi brez gobe.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost za torej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR.
ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinje
skusite da ta naša
izborna sladna kava
najde pot v vsako
slovensko hišo.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam
sè zeleno varstveno znamko »muna« 12 malil ali 6 velikih steklenic 4 krone franko.
A. Thierry-ja stolistno mazilo
2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:
A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“
v Pregradi, Rogatec Slatina (Rohitsch-Sa-erbrun).
DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST: Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.
Na drobno se vdobiva povsod.

Ivan Semulič
TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST
priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.
V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Velika zaloga koles
novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.
Prodaja in menjava po ugodnih cenah.
Bogat izbor pripadkov in pneumatik.
Sprejemajo se vse poprave kakor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.
RUDOLF RÖTTL Trst, Trg Piazza S. Caterina št. 2.

Velika zaloga koles po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 75.— više, vže rabljene kolesa od 65 kron više.
Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.
Največja novost! Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon dobro sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridrževalca, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirij od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okcev, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovejše, velika novost! Fotografirni popolnen stroj gl. 1.90 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletnega stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljico gl. 1.90. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi gl. 3.—. Za zunanje naročbe se zaračuna zaboj 35 novč.
M. Rundbakin — zaloga
Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.
Ceniki gratis in franko.

Pekarna in sladčičarna JAKOB JURCA
TRST. — Giulia št. 1 — TRST.
Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem ziboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Restaurant SILBEREGG
Via Ghega št. 9 A.
najugodnejša gostilna
PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.
Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna
Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.
Pivo v buteljkah
iz zaloge
SILBEREGG (G. E. POHLY),
Via Zovenzoni št. 2.
Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva
Rudolf Exner
Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.
Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.
Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.
Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Jakob Kosmerlj
TRST
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.
Izbor raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Krčmarja
išče »Rojansko posojilno in konsumno društvo« v Rojanu pri Trstu. Isti mora biti več v tej stroki, uljuden in mora zaati slovensko in italijansko govoriti. Gospodinja mora biti dobra kuharica. Kaveje se zahteva 600 K. Krčmar bode vdobival toliko od litra in bode imel stanovanje prosto. Natančne pogoje daje društvo. Nastop službe 1. septembra 1901. Ponudbe pošiljati je do 15. avgusta pod šifro: »Krčmar« na upravo »Edinosti« v Trstu, ul. Molin piccolo 3. II.

Ugodna prilika.
V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor
NAOČNIKOV
v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.
Naočniki so zdravniško predpisani.
Moderne loriinjete vdane v želvino kost, dalnogledi za kopno, za po morju in gledališče.
Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.
Sprejemajo se poprave.